ROLNIK

Bezpłatny dodatek — wychodzi co tydzień.

Rok 4 CHOJNICE, dnia 14-go kwietnia 1927 r. Nr. 15

Poradnik na kwiecień.

Rolniczo-gospodarski: Kończyć siewy owsa, jęczmienia i innych roślin, które winny być wysiane w marcu. Siać len, nawozić i przyorywać obornik pod buraki i ziemniaki. Sadzić ziemniaki; obronować oziminy aby glebę oczyścić z chwastów otworzyć dla dostępu powietrza. Zasilać oziminy nawozami azotowemi. — Pilnować buraków i marchwi i zniszczyć wałem tworzącą się skorupę. Niszczyć ognichę mielonym kainitem lub azotniakiem. Opatrzyć i wyczyścić narzędzia służące do obróbki okopowych. Przy wypędzaniu bydła na pastwisko, baczyć na karmienie bydła, to znaczy w pierwszych dniach wypędzania, nakarmić suchą paszą w stajni, z każdym dniem w ciągu dwóch tygodni dawki te zmniejszając.

Sadowniczo-ogrodniczy: Rozpoczęte sadzenia drzew i krzewów w marcu, kończyć. Odnosi się to również i do przeszczepienia. O ile drzewa i krzewy nie zostały jesienią zasilone nawozem, należy to teraz uczynić. Nawozić obornikiem przegniłym, gnojówką rozcieńczać. Podlewać obficie świeżo posadzone krzewy i drzewa owocowe. — Róże podnieść i przywiązać do palika. Z końcem miesiąca wysadzać do gruntu dalje, lilje, paciorczniki, mieczyki. Przygotować grunt pod wczesne warzywa. Pod kapuściane silnie nawieźć. Pielęgnować rozsadniki, utrzymywać regularną wilgoć, strzec się pchełki. Na noc przed przymrozkiem nakrywać, Z końcem miesiąca przystąpić do wysadzenia rosad i do siewu maku, kukurydzy. Niszczyć chwasty, a ziemię spulchniać. Pokazujące się szkodniki tępić.

Pszczelarski: Przeglądać pnie, czysto podmiatać; jeżeli w ulu brakuje miodu, dodać. Zbadać czy jest matka. Gdy czerwiu brak, a jajek niema, jest oznaką, że matka zginęła. Czerw nierówny, t. zw. garbaty oznacza, że matka jest trutówka, lub trutowa. Takie pnie najlepiej łączyć. Cronić pnie przed napadem — Ustawiać poidełka w pasiece, pnie podkarmiać na siłę 1 kilogram cukru i 1 litr wody przegotowany, daje „syte", którą zadajemy do ula w korytkach i balonach przed zachodem słońca.

Jak dobrze wykonać orkę?

Chcąc wykonać dobrą orkę trzeba pamiętać, by pług przed rozpoczęciem orki doprowadzić do stanu użyteczności. Lemiesz i trzusło winny być dobrze wyostrzone, odkładnica gładko wyszlifowana, gdyż zardzewiała nie odrzuca dobrze skiby — do nalepia. Wszystkie śruby przy pługu trzeba dobrze przymocować, by nie drgały przy oządzie. Pługi winny być zaopatrzone w lemiesze zapasowe. Pamiętać, by kółka koleśnic były zawsze nasmarowane przed rozpoczęciem orki.

Pamiętać, by nigdy nie rozpoczynać orki, kiedy rola jest mokra, gdyż zlepia się i maże, pług skibę spycha przed sobą, a skiby świecą się całe i są nie pokruszone. Gdy rola taka wyschnię zbija się w grupy i jest trudna przy uprawie. Podczas długotrwałej posuchy nie należy również orać, gdyż ziemia taka stawia wielki opór, tak, że pług jako też i sprzężaj niszczą się, a skiby odwracają się grubymi kawałkami. Orka taka daje się trudniej uprawić.

Dobra orka daje się wykonać przy średniej wilgotności gleby i odznacza się skibami równej szerokości i głębokości, co można jedynie pługami żelaznymi tak zwanymi „Sackami" czyli „Kabany" uskutecznić. Skiby winny leżeć równo i być dobrze odwrócone.

Pod zasiew jary, przy ziembli, orka ma być wykonana głębiej, na wiosnę należy orać nieco lepiej, by rolę zanadto nie wysuszać. Od dobrze wykonanej orki oraz uprawy roli zależeć będą nasze zbiory.

Sadzenie różnych drzew.

Wierzby i topole, zarówno jak inne drzewa, można sadzić w odległości 2 m. od granicy sąsiada.

Wierzby i topole sadzi się jako gałęzie, grube do 8 cm. u dołu, a wysokie do 2 m. Boczne rozgałęzienia, o ile są, przycina się u nasady i sądzonkę zacina się ukośnie i wtyka na 0,4 m. głęboko w ziemię przekopaną, którą się po zasadzeniu obciska. Odległości między sadzonkami należy zachować najmniej 3 m., (jeżeli mają potem drzewa (ogławiane) dać gałęzie na opał.

Swierki, jak i inne darzewa iglaste, sadzi sie w kwietniu. Z lasu można brać tylko młode rośliny, wysokości od 0,6 do 0,7 m. wybierając je tylko z miejsc, w których luźno rosną, t. j. oświetlone ze wszystkich stron słońcem. Okopać b. starannie, bryłkę korzeniową otoczyć słomą. Naokoło korzenie obsypać żyzną ziemią, doskonale ją ubić, potem obficie podlać. Sadzić nie zagłętoko. Przez lato, w gorące dnie, skrzepiać drzewa wodą rano, a w upału także i wieczorem.

Młode lipy można nabywać w szkółkach drzew ozdobnych, takich jak w Podzamczu, u Hoserów, Ulrycha, w Podhorcach, Fredrowie i w. in.

Pożeranie prosiąt przez lochy.

Zdarza się niejednokrotnie, że lochy po oprosieniu pożerają swoje własne prosięta. Przyczyna tego jest ta, że locha w czasie porodu rzuca się przy nastaniu bolów porodowych i łatwo zadusić może prosię chowające się w ściółce nieżywę prosię, pożera go bez namysłu. Zakosztowawszy raz mięsnego pożywienia, przechodzi u niej w nałóg od którego nie da się obzwyczaić. Aby temu zaradzić, niezbędnem jest, aby w czasie porodu, była jakaś osoba obecna i uprzątała na bok prosięta, rodzące się po kolei. W ten sposób nie dopuści się do zaduszenia prosięcia i wstępnego pożarcia takowego. Zdarzyć się jednak może, że w czasie porodu n. p. w nocy nie ma nikogo, ktoby

rodzące się prosięta natychmiast uprzątał, a te zawikławszy się w podściółce łatwo mogą uledz zaduszeniu. Dla zabezpieczenia się z tej strony od możliwej straty, lochom bliskim oprosienia nie należy dawać zbyt wiele podściółki, a ta zawsze ma być krótka, aby prosięta nie mogły się w niej zawikłać. Odzwyczajenie loch od tego szkodliwego nałogu jest niemożliwe, a locha, która raz zakosztowała mięsnego pokarmu, staje się niezdolną do chowu i nie pozostaje innej rady, jak ją przeznaczyć do tuczenia.

Gospodarzom i robotnikom na wsi nie wolno uprawiać tytoniu.

Urząd Akcyz i Monopolów Państwowych podaje do publicznej wiadomości za naszem pośrednictwem, że uprawa tytoniu dla własnego użytku jest surowo zakazana.

Na podstawie ustawy z [dnia 1 czerwca 1922 r. poz. 409) o monopolu tytoniowym i rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 14 grudnia 1926 r. w sprawie uprawy tytoniu wyszło następujące rozporządzenie:

1. Tytoń jest przedmiotem państwowego monopolu, nikt go zatem nie może uprawiać bez pozwolenia Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego względnie podwładnych jej urzędów monopolowych.

2. Kto otrzymał pozwolenie na uprawę tytoniu, obowiązany jest odsprzedać zbiór liści tytoniowych Dyrekcji Polskiego Monopolu Tytoniowego po cenach taryfowych, ustanowionych przez Ministra Skarbu.

3. Warunki uzyskania pozwolenia na uprawę tytoniu, tudzież obowiązki plantatorów określone są w rozporządzeniu Ministra Skarbu z dnia 14 grudnia 1926r. w sprawie uprawy tytoniu w roku 1927.

4. Uprawa tytoniu dla własnego użytku jest bezwarunkowo na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej zabroniona.

5. Winni niedozwolonej uprawy tytoniu karani będą w myśl art. 57 ustawy skarbowej karnej z 2 sierpnia 1926 r. grzywną w wysokości 20 zł. za każdy metr kwadratowy uprawionej bez upoważnienia przestrzeni gruntu.

Tytoń bezprawnie zasadzony, względnie posiadany ulegnie zniszczeniu. W ten sam sposób karany też będzie każdy, kto pielęgnuje rośliny tytoniowe które wyrosły, choć nie posiane, ani też nie posadzone. Nie będzie natomiast karanym ten kto zniszczył rośliny tytoniowe zanim władza o ich uprawie się dowiedziała.

Uroczyste sadzenie drzew.

Obchody te, organizowane przez władze szkolne z duchowieństwem na czele, przez instytucje kulturalne i inne jednostki dobrej woli, nie powinny odbywać się bez posadzenia choć 20 drzewek morwowych.

Przy szkołach, muzeach, życia codziennego i t. p. dadzą one już możność zaprowadzenia choćby malutkiej pokazowej hodowli jedwabników, mające tak wielkie znaczenie dla rozwinięcia w dziatwie zamiłowań hodowlanych. Osiągnie się cel społeczno—wychowawczy.

Opiekuńcze gminne komitety szkolne zwrócą przytem uwagę, że w d. c. posadzenie 200 drzewek na gruntach szkolnych da możność po 2 latach uzyskać dochód około 500 zł. corocznie na pokrycie wydatków szkolnych.

Dziesiątek drzewek dwuletnich kosztuje 4 zł. 50 gr. Dostarcza Centrala Jedwabnictwa na Polskę, Milanówek pod Warszawą.

Przesyłka pocztą po przekazaniu należności.

„Jedwabnictwo", podręcznik hodowli, wydany przy udziale Ministerstwa Rolnictwa (wydanie 2 gie) wysyła się jako druk zwykły po przekazaniu 1 zł. 60 gr. Jako druk polecony za pobieraniem należności przez pocztę kosztuje 2 zł. 30 gr.

Taryfa płac w rolnictwie

za miesiąc marzec 1927 r.

Komisja pracy Pomorskiego Towarzystwa Rolniczego w porozumieniu z organizacjami pracodawców i pracobiorców w rolnictwie na podstawie ceny żyta za ctr. pojedyńczy 20,54 zł ustaliła poniższe płace za miesiąc marzec 1927 r.

Ręczniacy	11,98 zł.
Stróże, skotarze, oprzątacze, wartownicy	13,69 zł.
Fornale pracujący stale końmi	15,41 zł.
Włodarze	17,12 zł.
Owczarze kwalifikowani	18,83 zł.
Rzemieślnicy bez narzędzi	27,39 zł.
Rzemieślnicy z narzędziami	30,81 zł.

W powiatach gniewskim i tczewskim dla wszystkich kategoryj ordynarjuszy oprócz rzemieślników wzamian obniżonej ordynarji pensje wynoszą o 3 ctr. rocznie więcej tj. miesięcznie 5 zł 14 gr. W powiecie starogardzkim o 2 ctr. rocznie więcej tj. miesięcznie 3 zł 42 gr.

Dla rzemieślników w powiecie gniewskim i tczewskim wzamian obniżonej ordynarji pensję wynoszą o 2 ctr. rocznie więcej tj. miesięcznie 3 zł 42gr. a w powiecie starogardzkim o 1 ctr. rocznie więcej tj. miesięcznie 1 zł 71 gr.

Zaciężnicy. Kateg. Ia; dziewczęta i chłopacy od 14—15 lat według obopólnej umowy. Kateg. Ib; dziewczęta i chłopacy od 15—16 lat 51 gr. Kateg. II a; dziewczęta i chłopacy od 16—18 lat 85 gr. Kateg. IIb; dziewczęta ponad 18 lat 94 gr. Kateg. III; chłopacy od 18 do 21 lat 1 zł 19 gr. Kateg. IV; chłopacy ponad 21 lat zdolni do wszelkiej pracy i do kosy 1 zł 87 gr.

Chałupnicy 1 zł 62gr. Dziewczęta i chłopacy wolnego robotnika otrzymują zapłatę w gotówce zaciężników odnośnej kategorji (9 gr. więcej).

Dla służby włościańskiej (gburskiej) za mies. marzec. Parobcy i dziewczęta od 15 — 16 lat — 2 ctr. żyta miesięcznie 41,08 zł. Parobcy i dziewczęta od 16—18 lat — 2 i ćwierć ctr. żyta miesięcznie 46,21 zł. Dziewczęta ponad lat 18 i chłopacy do lat 20 — 2 ctr. 65 ft. żyta miesięcznie 54,43 zł. Robotnicy ponad lat 20 — 2 ctr. 90 ft. żyta miesięcznie 59 zł 57gr.

Dojarze. Wynagrodzenie dojarza wynosi według § 3 kontraktu dla szwajcarów ad 1 od sztuki krowy dojnej, wołu roboczego, stadnika rozpłodowego 1 zł 36 gr. 2. od sztuki jałowizny powyżej 10 tygodni do dojścia do krowy dojnej lub wołu roboczego 85 gr. 3. za wychowanie zdrowego cielaka do 10 tygodni 85 gr.

Płaca kobiet. Jako wynagrodzenie pobierać będzie żona pracownika za przepracowaną godzinę 34 gr.

Robotnicy sezonowi: Kateg. I. robotnicy (mężczyźni) ponad 21 lat, zdolni do wszelkiej pracy męskiej i do kosy 3 zł 06 gr. Kateg. II. Chłopacy od 18 — 21 wykonywujący wszelką pracę męską oraz dziewczęta ponad lat 18 2 zł 38 gr. Kateg. III. dziew. i chłop. od 16 — 18 lat 1 zł 87 gr.

Redaktor odpowiedzialny: Paweł Kaszubowski.
Drukiem i nakładem drukarni „Dziennika Pomorskiego" w Chojnicach.